UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 06 12 020 9

6-72

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

DR
568
.8
S27G8

Gündüz, Aka
Ebu hatirat Sa'id Paşa
Hazretlerine açik mektub

2762
8c/21

زنكينلر جدولی : ۲

Gündüz, Aka

ابو خاطرات

سعيد پاشا حضرتلرينه

آچيق مكتوب

Ebū ḫāṭırāt Saʿīd Paşa Ḥa

lerine açık mektūb

مرسل ومحرری
آقا كوندوز

محل توزيعی جمعی كتبخانه‌سی

(مطبعه آمدی)

۱۳۳۲

فیئاتی ۲۰ پاره‌در

LIBRARY
MAY 1972
UNIVERSITY OF TORONTO
DR
568
.8
S27G8

ابو خاطرات

سعید پاشا حضرتلرینه

آچیق مکتوب

پاشا حضرتلری !

ابهت ودولتکز وخزینهٔ قسمتکزله منبع ثروتکز ؛ وزیر معالیسمیر وصاحب نقد کثیر الغازی قاطرجی اوغلی احمد مختار پاشا ادام الله تعالی عنه‌دن دها قدملی ، وقاعده‌سی دها هندسی واوطوراقلی اولدیغی حالده وضع ورفتاری آچیق ولسان وافکاری صاچیق عریضه‌لرمده بوکا رعایت ایتمه‌یه‌رك زنکینلر جدولنك ایکنجی صایسنی اشغال بیورمه‌کز راقم الحروفك تقصیراتی دکلدر .

ایکیکزده عینی زمین اوزره یکون ثروتکزی انکار وبوراه ناهموار اوزرنده حرامان اولمقده اصرار ایلدیککزدن هانکیکزك اوکجه مرسل الیه اوله‌جغنده تردد ایتمش ودو نما اعانه‌سنه هرکون

اون پاره کوندەلکنی ویرمکله لذت آلان آناسز باباسز وسکز طقوزیاشنده قائن قاردەشمك بوبابدەکی فکرینی استفسار ایلشدم، صغیر مومی الیه :

-- انشـتـه ! مادام چفت درلر ، جیمدەکی بیلەلرله سزه چفتمی تکمی طوتایم . غازیسی تك ،، مینی مینیسی چفت اولسون . . .

دیوب جبندن چیقاردیغی کوچوك یومروغنه قارشی :

— چفت ! اوغلم . .

دیدم ، فقط مع التأسف تك چیقدی .

بناءً علیه تقدم ، عبدالحمید غازیسنك حقوق ملتك ثقلت وبالیله ایکی قات اولمش یوندە قالدی . اوحالده عفوەلایق اولدیغمه قناعت کتیرمك اولی بالطریقدر .

پاشام ! . . . مینی مینی پاشاجغم ! . . .

مدافعه‌نامەلرکزکبی لافی اوزاتمەدن مقصدە کیرەیم . معلوم دولتکز وانتظار کردهٔ حصه وحدتکز درکه بوجدول صرەسندەکی عریضـەلرم هپ سز افندیلرمزك ثروتنـه ودونمانمزك معاونته عائد وراجعدر .

الله غنی غنی رحمت ایلەسـون . مدحت پاشـا مرحومك

محاکمه‌سنده ومحکومیتی هنگامنده بیان ایلدیککز قاچاماق رأی وفکرلرکزدن بری هر ایشکز مبهم وقاچاماق اولیور.

لکن عبد عاجزلری اولان آقا ، بویله‌شیلردن هیچ حظ ایتمدیکیم ایچون نه‌قاچاماق یوتارم ، نه‌ده قاچاماغه تنزل ایده‌رم ، بونی دولتلو غازیمز بالتجربه بیلیرلر صانیرم .

سز دولتلولر ، شمدی‌یه قدر قارشوکزده‌کیلری دائما ال پنچه دیوانده کورمکه آلیشمش وطوزلی دیدککز طاتلی‌یه طوزلی، طاتلی دیدیککز اکشی‌یه‌طاتلی دیدیرمکی الفت ایدینمش سکز. لکن ترس دونن چرخ فلك ، آرتق یوز اوستی یووارلانمغه باشلادیغندن هرشیئك قاراسی بیاض، اکریسی دوغروسی میدانه‌چیقدی .

سزه تأمین ایده‌رمکه آرتق حضور دولتلریکزده اونلره تصادف ایتمه‌یه‌جکسکز ، اونلر اولسه اولسه ، خاطراتکزك توزلی یاپراقلری آره‌سنده اوته‌سی بریسی چیزلمش بر کلمه‌دن باشقه برشی قالمامش اوله‌جقدر .

پاشام ! . . . شان وشهرتیله وضع وقامتی فرقلی اولان پاشاجغم ! . .

لطیفه‌یی براقدم ، دوب دوغرو وجیب جدی صورویورم: دونما پادشاهك در ، دونما ملتکدر ، دونما وطنکدر ، دونما عرض وناموسکدر .

سز یالکز پادشــاهدن چکمك ، ملتدن چکمك ، وطندن چکمك ، عرض و ناموسدن جکلمکله‌می مکلفسکز ؟

پادشــاه راحت قلبنی فدا ایدر ، سز پاره جکرسـکز ؛ سلطنتی تهلکه‌یه قویار ، سز بانقه‌یه پاره یاتیریرسکز . . ملت متالکسز قالیر ، سز آلتون کلچه‌لرنی صایارسکز ؛ دیلی داماغی برلقمه اکمك کورمز ، سز ثروتك لذتیله آغز شاپیرداتیرسکز . . وطن پارچـه‌لانیر ، سز ملك ومالکانه عــلاوه ایدرسـکز ؛ دشــمنلرك آله‌جغی آرتق قالماز ، سزك بیقیلمش اوجاقلردن جریکز توکنمز . . دنیا طوتوشور ، اویوماق ایچون مومکزی سوندورورسکز . . نیجه بیك مسلمانك اوجاغی سونر ، طوق قارنه خاطراتکزی یازمق ایچون مشهور اسپرمجت مومکزی یاقارسکز . .

رجا ایده‌رم سویله‌یکز بکا : سز نه‌سکز ؟ سز نه‌جیسکز ؟ سزك بوطوپراقله علاقه‌کز نه‌درلودر ؟ چینلی اولســه‌کز بو کونلرده یوآن شیقایله مشغول اولمکز لازم کلیر . . بولغــار اولسه‌کز صوبرانیه‌نك فسخی اسبابنی آراشدیرمکز لازم کلیر . . یونانلی اولسه‌کز ســلطان عثمان دریدنوطی یوزندن ونیزه‌لوسی تنقید ایله‌مکز لازم کلیر . . یاناغونیــالی اولســه‌کز اوروپالی استیلاسنه قارشی اوقکزی یاییکزی یاغلامکز لازم کلیر . . .

او حالده نه‌سکز ؟ رجا ایدرم صوصمایکز ، نه‌سکز پاشام !

سزی حالا بوش یره بسلیه‌جکمی‌یز ؟ أوت دیسه‌کز بیله قابل دکل .. یتدی یاهو ! اعیانلق ایچون ویردیکمز یوز لیرایی بیله بورج آلیورز . باشکزی قالدیروب مملکته باقمیورسکز . باقسه‌کزده نه کوره‌جکسکز ؟ هیچ .. سکسان سنه وزیرلك ایتدیکز ، ملتی اداره ایدیورم قورونتوسنده بولندیکز .. تجربه ایچون سزی یالکز وبایان اوله‌رق سرایکزك قاپیسندن قاوب قویویرسه‌م ، کیمسه‌یه صورمادن آقسرایه قدر کیده بیلیرسه‌کز سزك حسابکزه واریمی یوغیمی صاتوب دونمایه ویریرم . بز نه‌بودالا آدملر ایمشزکه سزه اهمیت ویرمشز ! !

سزی شمدی‌یه قدر وزیر معالیسمیر طانیمشز ، حالبوکه سز یالکز آلتون طوپلایه‌رق سمیرمکدن باشقه برشی یاپمامشکز .

فقط بوکون .. فقط بوکون هپ سزلرك یوزی صویی سیئه‌سیله اوغرادیغمز فلاکتلردن صوکره عقلمز باشمزه کلدی وباقه‌کزه یاپیشدق . بوملت شیمدی‌یه قدر ، پاره ویردی ، جان ویردی ، اکمك ویردی ، وطن ویردی ، مقدسات ویردی ، عرض وشرف ویردی .. آرتق یترا شیمدیدن صوکره‌ده براز سزویرك !

حتی اوقدر ویردی‌که ، زواللی دها بیقمادی ، کچن

آقشام دیرکلر آره‌سنده دونما منفعتنه ویریلن مسامره‌ده‌بریسی غازی پاشا برادریکز نامنه اون پاره ، وبردیکری نام دولتکزه بش پاره ویرمکله ذکر جمیلکزه وسیله اولدی . آکلایکز ، آکلایکزکه آرتق حسابکزه ، بوملتك‌ویره‌جکی پاره توکنمش توکنمش‌ده اون بش پاره‌دن فضله چیقمه‌مش . . .

قالدی‌که شوصوك ملی فلاکتك مسببلرندن الك برنجیسی سزسکز پاشا حضرتلری ! سزسکز !.. سزظن ایدییورمیسکزکه یوزوکزه قارشی سویله‌ین ، هایقیران بولنماز وبولنمایه‌جقدر . ایشته تکرار ویوکسك ، الك یوکسك سسله هایقیرییورم ! سزسکز !

دبدبه ، سلطنت ، حضور وراحتلق دورنده یك اعلا صدراعظم اولویورسکز . ایش‌صیقیندی‌یه وایشه‌کلدیمی ، همان فرار . . .

سزك بووطن اوستنده وظیفه‌کز ، یکانه وظیفه‌کز یالکز پاره آلمق وثروت ادخار ایتمکمیدر الله عشقنه ؟!

بوسواللری صورارکن ؛ خیالکزك ، پرواسز حضورمده ایکی بوکولدیکنی کورویورم . . .

فقط دوغرولکز پاشا حضرتلری ، دوغرولکز ! سزه سویله‌یه‌جکلرم ، دها دوغریسی سزدن ایسته‌یه‌جکلرم وار .

سزدن ملتم نامنه دونما ایچون پاره ایسته‌یه‌جکم ، پاره ایستیورم آکلادیکزمی ؟

سوکولکز پاشا حضرتلری . سوکولکز ! . .

ویره‌جککز جوابی ، بن دها بویوك بابامدن وقتیله ایشیتمشدم :

— بن زنکین دکیلم . .

لکن بن دیکله‌میورم ، آقا اویله فانته‌زی منطقلر اوکنده سرفرو ایده‌جك یوقه فکرلی دکلدر .

زنکین اولکز ، اولمایکز ! ویره‌جکسکز . .

ایشته اوقدر . .

دونما اعانه‌سی ویرمك ایچون میلیونر اولمغه لزوم یوق . ودونمایه آنجق میلیونرلر اعانه ویریر یولنده‌ده برمادهٔ قانونیه موجود دکل .

موجود ثروتکزك لااقل نصفنی ویره‌جکسکز . اون پاره‌کز وارسه بشنی ویره‌جکسکز ، اکر قالان بش پاره سزی بسلیه‌مزسه ، اون پارده بسله‌یه‌مز . . بشیوز بیك لیرا کز وارسه لااقل ایکی یوز اللی بیکنی ویره‌جکسکز . . بشیوز بیك سزی دویوریورسه یاریسی آچ براقمازیا . .

زنکین دکلم دییورسکز . نظریکزده زنکینلك عجبا ناصلدر؟ ناصل اولمالیدر ؟ ناصل اولمسنی آرزو ایدییورسکز ؟ اکر بو

مملكتده سزه وسزك تپسنه زنكين دينلمزسه ، ياپاردیی حسابی بيلن يوقدر ، ياخود سز پك آچ كوزليسكز .

ملتك نظرنده ، قدریكز ، وارلغكز ، هرشیئكز اوقدر دوشويور ، اوقدر طوپراقلره قاريشيوركه اونی بحق آ كلامق ايچون بچن آقشامكی قونسرده بولنمش ايديكز و نامليكزك بالتصادف ذكری عقيبنده اوفوروان آجی ايصليقاری ايشيتمه‌لی ايديكز .

قوجه برتاریخ حیاتكز ، ابدیاً طوپراقلره قاريشيور پاشا !

يازدیغكز خاطرات سزی بنم حضورمده بيله تبرئه ايده - مدكدن صوكره تاریخك والاهك حضورنده‌ده محكوم اوله - جقسكز پاشا ! سزه الك قيصه طريق حميت وحيثيتی كوستريورم:

سوكولك پاشا حضرتلری ، سوكولك ! . .

بوبيچاره ملتی تشكيل ايدن هيچ برتجار ، هيچ برمأمور ، هيچ برفقير يوقدركه ديشندن طرناغندن آرتدیردیغنی دونمايه ويرمه‌مش اولسون . .

نه بش غروش قازانان نه قازانامیان ، نه بيك غروش قازانان نه قازانامایان دونمايه ويرمك ايچون سزك قدر خسيس وغير صحيح ، سزك قدر غريب ومستكره حساب ويرمه‌مشدر . سزدن نه وقت پاره ايستنلمش ايسه همان اومعهود حساب دفترينی چيقارمشسكز و اوقومغه باشلامشسكزدر :

عثمانیه یکرمی پاره شکر .. حمیدیه علاج پاره‌سی آلتمش پاره .. صوفه‌ده‌کی قندیله فتیل اوتوز پاره .. یاغ مومی اون پاره .....

فقط بوندن بکانه ؟ یعنی ملته نه ؟

اما دییه جکسکزکه بن چالمادم ، بن فضله آلمدم ، بن رشوت ییمه‌دم .. خاشا ! سزه اویله دییه‌ن یوق . او اسنادی ایدن اصلا یوق . یا ناصل قزانه‌دیکز ؟ اقتصاد ایله .. آیلیقلریکزدن آرتدیره‌رق .. قان تره باته‌رق .. اویله‌می ؟ پکی بونی قبول ایتدم . فقط بو حال سزك دونمه‌یه پاره ویرمه‌مکز ایچون بر مانع مشروع تشکیل ایتمز ! .. آرتدیردیغکز ، بش اون پاره‌کز واریا .. اوکا باقك .. بن ده ایشته اونك هیچ اولمازسه نصفنی ایستیورم .

الحاصل پاشا حضرتلری . هانکی یولدن ، هانکی منطقدن یوروسه‌کز قورتولوش یوق .

بن یوره‌کم چارپه چارپه یازارکن ، یوز بیکلرجه مسلمان عرضندن ، ایماننده ، یوردندن خانمانندن محروم قالیرکن ، آناطولی ایچین ایچین صیزلارکن ، قوجه بر تاریخ شان وشوکت کومولمه‌مش شهیدلرك کمیکلری آره‌سنده افول ایدوب کیدرکن ، فقیر فقرا کیسه‌لرینی ، طول قادینلر نفقه‌لرینی ، اوکسوز چوجوقلر خرقه‌لرینی چیقاروب ویریرکن بن سنی براقمام پاشا حضرتلری ، براقمام ! ..

آتشدن کوملك کینسه کز ، أتدن نچه‌مله یاقاکزه آصیله‌جغم .
دنیانك نه‌قدر بدایت ، استیناف ، تمیز محکمه‌لری وارسه هپسنه
مراجعت ایتسه‌کز ، قاپیلرنده ینه‌سزی صارصه‌جق واسکمله‌لرنده
ینه هایقیراجق وسزی براقایه‌جغم پاشا حضرتلری ! سزدن
قورقار ، دعوالریکزدن چکینیر ، منطقلریکزه قارشی صوصارسه‌م
آلچاغم ! . .

سوکولك پاشا حضرتلری ، سوکولك ! . .

سزی ، شو دون دنیانك ، مقصدندن دونمه‌ین برانسانی
صفت وقوتیله فضیلته چاغیرییورم .

سزی شـو محزون وملول دوران سنجـاغك ، ابدی
بکجیسی صفت وقوتیله باشکزی اکمکه وکیسه‌کزی آچمغـه
دعوت ایدییورم .

هایدی ! وقتم یوق . . جـدولکزك اوچنجی نومروسنی
تشکیل ایده‌جك اولان . مکتوبله اوغراشه‌جغم . ایشم عجله
ومقدس‌در .

سز شمدی‌یه قدر بوقدر آچیق ، دوغری وپرواسزسوزه
آلیشمدیغکز ایچون بوسوزلریمی برتهدید دییه تلقی ایدر وبلکه
اقامهٔ دعوی ایدرسکز . شاید اویله ایسه بوحرکتکزه مساعده
ایدییورم ، سربستکز ، ایستدیککز محکمه‌یه کیدیکز .

یالکز بیلکزکه سزی تهدید ایتمیورم ، اوقدر جاهل‌می‌یم

بن ؟ بن بیلمیورمی‌یم‌که ، سزاویله برقندیل‌سکزکه آنجق برقاج کیجه‌لك یاغکز قالمش . . اونی حق یاقوب بیتیریور وسز طبیعتیله سونوب کیدیورسکز . .

کسر شرف وحیثیت مسئله‌سنه‌کلنجه ایشته آچیق سویلیورم. اونی برمحکمه‌نك حضورنده دکل ، قوجه برملتك حضورنده اثبات ایتملیسکز؟ سلطنتلر کلمش کچمش دورلر کلمش کچمش، حادثه‌لر کلمش کچمش، کیمسه سزی صارصه‌مامش .. دوغرو . . فقط بوکون وطننك اك کوزی بیلماز بر بنده‌سی ملتك اك عاجز ، فقط کوزی بیلماز بر خادمی اولان بن چیقیورو سزی صارصیورم.

شومعنوی یومروغمك آلتنده حالا کوزلریکزی وکیسه‌کزی آچمامقده اصرار ایتمه‌یکز ، الله هنوز شو مظلوم ومغدور امتی ترك ایتمه‌مشدر ، برقدرة اللهه دوقونورسه، کوچوك وضعیف اوموزلریکزك اوستنده دوران بویوك باشکز ، چوق چتین طاشلره چارپار . .

ایسیمی :

سوکولك پاشا حضرتلری ، سوکولك !

٥ کانون ثانی ٣٢٩

آقاکوندوز

محررك سائر آثاری :

توركك قلبی (موجودی قالمامشدر)

توركك كتابی

غازی مختار پاشایه آچیق مکتوب (اوچنجی ط

اسرافیلك بوریسی (باصیلیور)

3 1761 07130681 5

Gündüz, Aka
Ebu hatirat Sa'id Paşa
Hazretlerine acik mektub

DR
568
.8
S27G8